

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Dredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, 1 nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za štiri leta K 1050, za mesec K 350. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Izdati: Enostopna peti vrtica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslano vrtica po 60 v; večkratne objave po dogovornu primeru popust.

Reklamacije za list se poštnine prost.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Pred zastorom.

Epohalen uspeh, pravijo, je dosegla Jugoslovanska demokratska stranka v verifikacijskem odseku, kjer je nastopala kot resna stranka, a prizanesljivo in spravljivo. Tako nam poročajo glasila te stranke z velikim navdušenjem, kakor bi hotela prepričati vso mlado državo, da je ta JDS sama najplemenitejša in prvi vrsti pozvana vladati v Jugoslaviji neobzirno — absolutistično. Ta stranka ne govori o tem, kaj namerava, tudi ne, kako namerava urediti državo, če se ji posreči pritegniti nase vsa oblast. Ne, o tem ne govori, ker se boji demokratizma, socializma — boljševizma.

Ce se le nekoliko ozremo v minulo, se spomnimo takoj, s kakšnim ognjem so se zavzemali liberalci (JDS) za kraljestvo. Kdor je bil republikanec, ta je bil izdajica, in ententa bi nam bila skočila za vrat, če bi se ne bili oklenili kraljestva. Ko je minil ta »strah«, so bili naši največji sovražniki Italijani, nemški Avstrijci, potem Madjari. Samo hujskali so in ščuvali, delali pa nič. Namesto, da bi iskali prijateljstva s sosedi, so vprizarjali velike politične, naravnost otročje gonje proti vsakemu pojavu, ki ga ali sploh ni bilo mogoče preprečiti, ali je bil le izbruh duševne dispoziције. Vse to je bil dober pomoček, da se odvrne pozornost od dogodkov doma, da se navrne interes na stvari, ki niso bile prav v nobenem stiku z razvojem države, se nianj pa z ureditvijo naših notranjih razmer.

Med tem demagoškim delovanjem pa so se liberalci orientirali. Ustvarili so si močno stranko domačih meščanov in kapitalistov, skovali lep papirnat program in sedli na velikega konjčka, da bi sedaj prevzeli absolutno gospodarstvo v državi.

Že večkrat smo naglašali, da nismo proti ujedinenju troimenega naroda, a povedali smo dovolj jasno, da je pri tvorbi te države pač treba računati z dejanskimi razmerami, s socialnimi in kulturnimi. Rekli smo celo, da bi ta država lahko obstojala kot zvezna država, ki bi imela skupne stvari, zaradi razlik, pa bi morali nje deli imeti nekaj avtonomije, na kar bi se prav lahko zedinili na podlagi razmer. In glej, niti razpravljati se ni smelo o teh stvareh, »ker je bil obstoj Jugoslavije v nevarnosti«.

Oglejmo si Švico. Ta zvezna republika spaja tri nesorodne narode: Francoze, Italijane in Nemce. V boju so stali zunaj švicarskih meja tri narodi, toda Švica je ostala složna in nevtralna. In mi smo en narod; napredek, čeprav majhen, je pri nas večji kakor po drugih delih te države. Ne dotikamo se posameznih razlik. Nastane pa vprašanje, ali pojde razvoj na jugu naprej ali pa pri nas nazaj? Tudi smo mi ostanki stare Avstro-Ogrske, ki bomo morali plačevati vojno odškodnino za svojo nekdanjo domovino, in obenem tudi vojne dolgov nove domovine. Kako bo s socialno zakonodajo, kako bo s šolstvom, kako bo s socializacijo veleposestev in veleobratov, z demokratizacijo ustave? To so vprašanja, ki se jih gospoda okolo JDS ogiblje kakor strupene kače. O vseh teh vprašanjih smo morali molčati in dan na dan nam prihajajo »navodila«, da naj o tem in onem nikar ne pišemo, ker bi se utegnili javnost razburjati. Tako se slepomiš pri nas že štiri mesece, obenem pa diktira absolutno.

Za nas je stvar jasna. Jugoslovanska demokratska stranka se organizira, da bi zavladala nad troimenskimi narodom, zato izrablja najrazličnejše pomočke, da slepi slovenski, hrvaški in srbski narod s svojimi zakulisnimi igrami in ga podjarmlja s pomočjo kapitalizma, mi-

litarizma in birokratizma. Narod pa zahteva pravice in tega zla demokraciji ne marajo.

Tako je bilo, koliko časa pa bo narod to še prenašal, je drugo vprašanje. Narod ne mara biti več suženj.

Narodno predstavništvo v Belgradu.

Četrta predhodna seja narodnega predstavništva.

LDU. Belgrad, 13. (JDU.) Četrto predhodno sejo narodnega predstavništva je otvoril začasni predsednik Pečić ob pol 10. uri popoldne. Na dnevnem redu je bila debata o poročilu verifikacijskega odbora. Poslanec dr. Joze Sunarič (demokratski klub) je v imenu manjšine verifikacijskega odbora z ozirom na razne okoliščine, v katerih se nahaja naša država in posebno na mednarodni položaj, predlagal, ker bi lahke v debati moglo priti do nesoglasja, naj se opusti diskusija. Zbornica je z odobravanjem sprejela ta predlog, nakar je bilo overovljenih 258 mandatov, kar zadostuje, da se preide na konstituiranje predstavništva. Po 10. uri popoldne je zaključil predsednik sejo in odredil prihodnjo na 4. uro popoldne.

Peta predhodna seja.

LDU. Belgrad, 13. (JDU.) Peto predhodno sejo narodnega predstavništva je otvoril predsednik Pečić po 5. uri popoldne. Zapisnik prejšnje seje se je odobril brez ugovora. Prešli so na prvo točko dnevnega reda: Zapisnega poslancev, katerih mandate je skupščina potrdila. Dr. Ante Pavlič je v imenu narodnega kluba izjavil: Začasno narodno predstavništvo je sprejelo poslovnik narodne skupščine, da bi tako omogočilo konstituiranje narodnega predstavništva. Po tem poslovniku so poslanci dolžni, da položijo prisego. Narodni klub smatra vsako prisego za odveč, ker pa hočejo dokazati, da nočejo preprečiti dela narodnega predstavništva, položijo prisego, ko tolmačijo besedo »ustava« v zmislu, da se imajo pod tem razumeti vladajoče ustanove o edinstvu države. Srbov, Hrvatov in Slovencev ter one o varstvu državljanskih pravic in ustavnih svobod. Državno ustavo pa more določiti ustavno edino ustavotvorna skupščina. Poslanec Josip Pečejan (klub jugoslovanskih socialnih demokratov) pravi, da bi niti kot republikanec niti kot demokrat ne smel položiti te prisige. Klub jugoslovanskih socialnodemokratskih poslancev izjavlja spričo te prisige nastopno: Narodni poslanci predstavljajo narod, ki je edini suveren, zato so pa za svoje delovanje v parlamentu odgovorni samo narodu. Ta prisega torej ne more biti obvezna, ako se poslanci sami ne zavedajo dolžnosti napram svojemu narodu. Smatramo zato to prisego za odveč in polno formalnosti in anahronizma. Vendar pa jo polagamo, ker nas v to obvezuje začasno sprejeti poslovnik. Nato so prešli k zapislegi, ki so jo opravili pravoslavni, katoliški in muslimanski svečeniki s svojimi verniki. Za pravoslavne je funkcional prota Božić iz Belgrada, za katolike belgradski župnik Wagner in za muslimane niški mufti Zekeli-efendi. Za časa zapriseganja so stali vsi poslanci in galerija. S kratko molitvijo se je zapisnega končala. Po kratkem odmoru je zbornica prešla na drugo točko dnevnega reda: volitev stalnega predsednika in ostalih funkcionarjev v predstavništvu. Pri volitvi predsednika je bilo oddanih 184 glasovnic, od teh 177 za poslanca dr. Draže Pavloviča (radikalni desident), a 7 glasovnic je bilo oddanih praznih. Začasni predsednik je proglasil, da

je za stalnega predsednika predstavništva izvoljen dr. Pavlovič (Burne ovacije in živjokliči). s čemer preneha funkcija začasnega predsednika. Pozval je novoizvoljenega predsednika, naj sprejme svoje dolžnosti in zavzame predsedniško mesto. (Odobrovanje začasnemu predsedniku Pečiću). Predsednik dr. Draža Pavlovič je zavzel svoje mesto ter pozdravil najprej predstavnike naroda iz vse domovine in nadaljeval: Usoda je združila naš narod v mesto, ki je bil raztočnica raznih struj, vrata iz vzhoda na zapad in križišče vseh vpadov z vzhoda na zapad in z zapada na vzhod v vseh velikih. Narod je na tem mestu moral podleči, kljub vsej moči. Vsled razvoja zgodovine so se odcepili nekateri deli od drugih pod pritiskom raznih sovražnikov, toda to je bil samo začasen njihov uspeh. Končno je vendar prevladala ideja narodnosti z razvojem narodne zavesti. Prvikrat se je jasno pokazala skupnost in zavest enotnosti vseh naših plemen leta 1848., a pozneje je zopet nastala doba nesporazumljenj, sovražnosti in doba narodnih kriz. V izredno težkih razmerah je živel naš narod v habsburški monarhiji. To je bila prava policijska država, samo z okrasom parlamentarizma (klic: dol ž njo!). Živi anahronizem v Evropi. Po svoji preizkušeni metodi »divide et impera« je igravala razne narode med seboj, a naš narod je hotela uničiti in mu na razne načine onemogočiti vsak napredek. Dalmacijo je gospodarsko izolirala, da je mogla siromašno nadalje vladati. V Bosni je bil soldaško policijski sistem nosilec kulture. V Sloveniji se je nasilno raznarodovalo in tlačilo. V Hrvatski so se inavgurirale državno-pravne borbe na škodo Hrvatov. Z Vojvodino se je postopalo kakor s kolonijo, a mala in siromašna Istra je bila preslabotna. Vse to pa ni uničilo našega naroda, ker je moralo priti do zmage na strani idejnih borcev. Iz vse te krize je izšel naš narod neomadeževan in čist. In narodna skupnost se je najjasneje pokazala v tej vojni. Vsa obečanja in ponudbe sovražnikov so bile odbite v veri na zmago pravice. Sovražnik je vedel, da ne more zlomiti našega naroda, ako se ne zlomi on del naroda, ki je imajoč svojo državo in svobodo, od nekdaj bil vodilna zvezda onim, ki so bili v robstvu. (Burno ploskanje in odobravanje). To je bila Srbija. (Na te besede je izbruhnilo burno navdušeno odobravanje, zlasti med poslanci iz osvobojenih krajev. Vsi so vstali ter dolgotrajno ploskali in klicali: Živela Srbija!). Ona je bila živ protest proti avstrijskemu tiranstvu in negaciji Avstrije. Zato je zlasti v poslednjih desetletjih celovala Avstrija na to, da upropasti Srbijo, a ko se je pripravljala, da jo zdrobi, je nastal boj. Srbija je morala podleči, toda junaki njene vojske na solunski fronti, kjer so se v njenih vrstah borili Srbi, Hrvati in Slovenci iz monarhije, so se borili tudi nadalje za svobodo naroda. (Odobrovanje in klici: Slava padlim junakom!). In po zmagi je vstala Srbija kakor feniks iz pepela, a monarhija je propadla. (Klici: Živela Srbija!). Sedaj so se v prestolnem mestu Belgradu zbrali predstavniki naroda, da položijo prve temelje našega narodnega in našega državnega edinstva na čvrsti podlagi. Demokracija, ki je dvignila človeka, resnična in prava demokracija bo izgladila one razlike, ki jih je množiletna preteklost odavila med nami in iz treh plemen bo nastal edinstven narod. Edini se hočemo upreti vsem sovražnim poizkusom proti nam, nikdar nas ne bodo našli slabe in maleduše, ki smo iz granita. (Burno odobravanje.) Kakor spoštujemo mi pravice vsakega, hočemo zahtevati tudi od vsakega, da spoštuje naše. Tako bo možno, da dá naš narod svoj pri-

log svetovni kulturi, česar do sedaj kot stražar in vedno v boju ni mogel. Da se more temu po-
vetiti mora biti naše narodno ujedinjenje inte-
gralno. (Burno odobravanje). Vsi naši kraji, ki
so prepojeni z našo krvjo in našimi solzami, mo-
rajo biti naši. (Odobravanje). Za nas ne obstoje
nobene tuje pogodbe. (Odobravanje in živio kli-
ci, dolgotrajno ploskanje in klici: Dol z Italijani!
Ta vojna se je vodila proti imperializmu. Klici:
Dol z njimi!), za velike principe, ki so jih pro-
glasili veliki naši zavezniki in po katerih se mo-
rajo zagotoviti pravice velikih in malih narodov.
(Odobravanje.) Za nas ne velja niti londonski
niti bukareški dogovor, niti kakšni tajni niti kakšni
javni dogovori, ki bi nam mogli odtrgati naše
dele. Zvi se nočemo dati raztrgati. (Burno odo-
bravanje.) Udarec enemu našemu delu zadene
ves narodni organizem. Naša mora biti Koro-
ška, Prekmurje, Gorica, Trst, Istra, Reka in
Dalmacija. (Burno odobravanje in ploskanje.
Poslanci vstanejo s sedežev in brez prestanka
kličejo: Dol z italijanskim imperializmom! Dol
z italijansko-nemško zvezo!) Hočemo uresniče-
nje naših pravic na podlagi principov, ki jih je
proglasil Wilson. (Navdušeni klici: Živio!)
Principe človečnosti in pravice, ki so bili izza
francoske revolucije navdušeno sprejeti od vse-
ga sveta. Kdor hoče z nami živeti v ljubavi,
mora spoštovati naše svetinje. Krivica pa rodi
osveto. (Odobravanje in klici: Tako je!) Kakor
je ročetek v našem parlamentarnem življenju
težek kakor vsak začetek, nas mora ljubezen
napram narodu privedi do tega, da bodo izrav-
nane vse razlike, ki nas še odvajajo drug od
drugega, da se tako stvari zdajva podlaga dr-
žavnemu edinstvu. Čast izvolitve predsedni-
kom ne pripisujem svoji osebi, temveč jo sma-
tram za manifestacijo priznanja Srbiji, ki ni var-
čevala z žrtvami za narodno svobodo. (Burno
odobravanje. Poslanci vstanejo in kličejo: Ži-
vela Srbija!) To je priznanje srbski narodni
skupščini, ki je dosledno vršila svojo patriot-
sko vlogo v delu za naše osvobojenje. S svoje
strani izjavljam, da hočem vestno vršiti svojo
dolžnost in spoštovati pravice vseh poslancev
ter končavam s pozivom na skupno delo. (Bur-
no odobravanje in ploskanje.) Poslanec dr. Ku-
kovec (demokratski klub) je predlagal, naj se
predsednikov govor natisne in afišira po vsej
državi, kar je bilo soglasno sprejeto. Nato so
prešli na volitev dveh predsednikov in tajnikov
predstavništva. Za podpredsednika sta bila iz-
voljena skoro soglasno Hrvat dr. Ivan Ribar,
(demokratski klub) in Slovenec dr. Fran Jan-
kovič (jugoslovanski klub). Novizvoljena pod-
predsednika sta se zahvalila volilcem za zaupa-
nje. Nato so bili izvoljeni za tajnike narodnega
predstavništva: Pera Jovanović (srbski radi-
kalec), dr. Jovan Manejlović (radikalec iz Voj-
vodine), dr. Aleksa Miović (samostalec), Josip
Vojnović (srbski nacionalec), dr. Ivan Krnic
(narodni klub), dr. Pavel Pestotnik (demokrat-
ski klub), in dr. Dragotin Lončar (social-
ni demokrat). Seja je končala ob osmih in pol
zvečer. Prihodnja redna seja v nedeljo ob de-
setih in pol z dnevnim redom: Svečana otvorit-
ev predstavništva.

Slike iz Berlina.

»Arbeiter-Zeitung« prinaša pismo svojega
posebnega poročevalca iz Berlina, ki opisuje
čudne razmere v Berlinu.

Na cestah, na strehah in z oken hiš dan in
noč regljajo strojnice. Avtomobili švigajo sem-
tertja, vsi oboroženi s strojnimi, z metalci
min in žarometi; sanitetni avtomobili prevažajo
ranjence in zrakoplovi plovejo tik nad hišami
in obstreljujejo razne barikade in poslopja, za-
sedena od Spartakovcev, s strojnimi in bom-
bami. Na ulicah vidiš vedno vse polno ljudstva;
tu marširajo kake rezerve vojaštva z jeklenimi
kapami, ali brez njih, vmes civilisti, vsi oboro-
ženi od nog do glave. — Kako se pričnejo boji?
Par Spartakovcev začne jurišati kak policijski
revir. Druhalo izrabijo med streljanjem in poka-
njem ročnih granat priliko in začno ropati in
pleniti. Zoper te druhalo takoj nastopi divizija
mornarjev in jih uže. »Kdor pleni, bo ustre-
ljen«, tako kričijo. Takoj nato začno mornarji
obstreljavati policijski prezidij, ker so tam nji-
hovi konkurenti, takozvana Reinhardt-četa. Zo-
per te nastopijo razni vojaki in ljudje, ki jim ni
všeč, da so prišle tuje trupe delat mir v Berlin.
Začnejo streljati semtertja brez vsakega pomi-
sleka. Zasedejo okna po hišah in zlezejo na
strehe ter streljajo od tam, metaje ročne grana-

te. Tu tam vidiš topove, velikih in malih ka-
librov, ki jih vlačijo vojaki in civilisti po ulici in
okoli njih se gnetejo ljudje, ženske in otroci.
Čudno je, da ljudstvo te stvari tako mirno gle-
da, kot da se mu zdi samoobsebi umevno, da
mora tako biti. Človek bi mislil, da ljudje izgi-
nejo s cest, kadar se začne streljati, pa je ravno
naobse. Zberejo se gruče za ogrom kake hiše,
kritikujejo in politikujejo in se ne strašijo, če
švigajo nad njimi razni izstrelki. Zdaj se umak-
nejo za ogel; ko pa se začne z nova streljanje,
se spet prikažejo in si pasejo oči ob pogledu,
kako se tupa tam zgrudi kak človek in se valja
v svoji krvi. Čudijo se eksplozijam min in roč-
nih granat govoreč: »To so bile mine, to ročne
gratate!« Človeku se zdi, da so to njih zabave.
V raznih ulicah vidiš barikade, žične ovire pre-
pregajo cesto, po njih pa vseeno hodijo razna-
šalci časopisja, beračijo berači s svojimi orglja-
mi; v kavarnah in restavracijah se pleše, poje
in muzicira. Buržoazija v raznih saloni prire-
ja čajne večere in razne zabave, pleše in poje
brez skrbi, kaj pride jutri. Prav tako kot v Pa-
rizu, ko je sekala gilotina meščanom glave. To
je mrtvaški ples velikega Berlina. Veliki pla-
kati po mestu opominjajo ljudstvo k miru. Lepa
ženska pleše s smrtjo v tesnem objemu, spodaj
pa je napis: »Stoj, Berlin! Iztrezni se! Ti plešeš
s smrtjo!« — Ali ljudje se za to ne zmenijo. Duh
časa je tak; Berlinčani se bore proti vojni, ali
zdi se jim, da brez streljanja in krvi med seboj
ne morejo več prav živeti.

Politični pregled.

— **Klerikalci in centralisti.** Belgrajska »Epoha« pri-
naša notico, da bo Vseslovenska ljudska stranka (dr.
Korošec), ki se koalira s skupino okoli »Narodne Poli-
tike« (dr. Šimrak) kooperirala z Jugoslovansko demo-
katično stranko v vsem, kar se tiče obče narodne po-
litike, kar se pa tiče kulturne in prosvetnega vpraša-
nja, se bo držala konservativne politike.

— **Kaj se godi na severu.** Ljubljanski dopisni urad
poroča uradno dne 14. marca ob 9. uri dopoldne: Koro-
ško: 13. marca okrog 7. ure dopoldne je plul nemški
zrakoplov iz nad Dravo proti Pliberku, ob 1. uri 30 mi-
nut pa preko Velikoveca proti Volšberku. Zrakoplov so
obstreljevale naše strojnice, na kar so Nemci odgovo-
rili z ognjem iz strojnice na Ruštat in Krenovice. — Dne
14. marca ob 9. uri dopoldne. Osvobojenje Sobote: V
teku 13. marca je bila okolica Sobote popolnoma očišče-
na sovražnika. Nemci, ki so to vas napadli, so sestojali
iz regularnih čet iz Lvnika ter iz koroških tolpe, obleče-
nih v vojaške obleke s klobuki. Imeli so tri mrtve in več
ranjencev, naši pa tri ranjence. — Ljubljanski dopisni
urad poroča iz uradnega vira dne 14. marca ob 9. uri
dopoldne: Povodom kršenja premirja z napadom na
Soboto je poslalo vrhovno poveljništvo v Celovcu vo-
jaškemu poveljništvu v Ljubljani nastopno brzojavko:
Vsled doslej še ne popolnoma razjasnjene pomote so dne
8. marca lastni civilisti ušli v Soboti enega jugoslovans-
skega častnika, 11 orožnikov ter 10 prebivalcev ter jih
odvedli v Celovec. Deželni poveljnik obžaluje te nepri-
jetne dogodke, odredil je preiskavo ter bo krivce kazno-
val. Istočasno so bili ujetniki pri železniškem mostu pri
Grabštajnu oddani bližnjemu jugoslovanskemu povelj-
ništvu.

— **Za »mir in red« gre.** LDU. Split, 14. (DDU.) Vče-
rašnja »Nova Doba« javlja v uvodniku o svobodi tiska,
da je bil prejšnji dan pozvan na pokrajinsko vlado njen
urednik Kišič, kjer je imel kratek posvet z ameriškim
admiralom Niblackom. Admiral je poudarjal važnost in
upliv tiska na razpoloženje javnosti ter zaprosil, da bi
se vesti o jugoslovansko-italijanskem sporu na ozemlju,
ki je pod kontrolo ententnih držav prinašale samo kro-
niško, in se prepuščalo časopisju v notranjosti, da za-
vzema napram njim svoje stališče. Urednik Kišič je od-
vrnil, da mora biti časopisje veren tolmač javnega miš-
ljenja. Admiral pa je vztrajal pri svojem mnenju in za-
prosil, naj ga mestno časopisje podpira v njegovem
stremljenju za vzdrževanje mira.

— **»Opasne pojave«.** Pod tem naslovom prinaša gla-
silo Starčevićeve stranke prava »Hrvat« z dne 11. t. m.
članek, ki se peča z dogodki povodom demonstracije
vseučiliščnikov v Zagrebu zoper Stjepana Radića. Ta
dan, pravi, je bil karakterističen v marsičem za razpo-
loženje, ki vlada v slojih širokih narodnih mas, ki se
obrača zoper vsak terorizem in proti vsem tendencam
in strujam, ki se ne skladajo z duhom časa in z interesi
narodne celote, t. j. proti današnji JDS. Protidemons-
tracijo za Radića, nadaljuje, niso priredili njegovi stran-
kinci pristaši, temveč po veliki večini so to bili soci-
alni demokrati, ki iz načela pobijajo vsak teror. Ka-
rakteristično je, da se je to zgodilo v času, ko se soci-
alistično glasilo z vso silo zaganja v reakcionarno poli-
tiko Radića. (»Sloboda«: Odpri pismo g. S. Rad.ču. Op.
ured.). V dobi, ko povsod okoli nas cvete boljševizem,

so nasilni nastopi, kot je bil oni akademikov, pogubo-
nosni in podpirajo nehote razširjanje boljševizma. Čla-
nek pri tem namiguje, da cela JDS kot taka, nezaveda-
joč se, pripravlja pot »boljševikom«. Dnes se počne
razbijanjem Radićeve trgovine, jutri pa bodo drugi ele-
menti, bližji boljševizmu, začeli z razbijanjem drugih
trgovin. Članek končuje: »Hoteli smo opozoriti na opas-
nost, ki se lahko pojavi iz takih malenkostnih dogo-
dov, in na težke posledice absolutizma in terorja od-
koderžekoli. Kdor želi narodu in državi dobro, naj se
varuje vseh raznih metod, ki ne odgovarjajo duhu časa«.

— **Vojne izgube Srbije.** LDU. Pariz, 13. (Brezžično.)
Jugoslovanski časnikarski urad razglša nastopne po-
datke o mobilizaciji, oziroma izgubah srbske armade.
Med vojno je bilo mobiliziranih 707.343 moških, t. j. 20%
vsega naroda. V tej vsoti še niso všteti jugoslovanski
dobrovoljci, 10 divizij, ki so operirale v Rumuniji in
šteje 40.000 moških, potem 10.000 prostovoljcev iz Amerike
in od drugod, ki so se borili na solunski in drugih fron-
tah v vrstah antantnih čet in 30.000 moških, katere je mo-
bilizirala Črna gora za Srbijo. Tako dosega število vseh
srbskih vojakov 800.000 moških. Izgube Srbov znašajo:
369.818 mrtvih vojakov, kar je pa srbskega civilnega
prebivalstva umrlo med vojno, o tem priča oficijelna av-
stro-ogrška statistika. Naštela jih je namreč nič manj
kakor 630.000 oseb. Iz tega izhaja, da je Srbija med voj-
no imela skupaj skoraj en milijon mrtvih, to je četrtino
celokupnega srbskega prebivalstva.

— **Poljska armada.** Dne 11. t. m. je poljska narodna
skupščina odobrila zakon, s katerim se vpokliče 600.000
moških letnikov 1891 do 1896 v narodno armado.

— **Ustavni odsek nemško-avstrijske narodne skup-
ščine** pričel zborovati, LDU. Dunaj, 13. marca. (DunKU.)
Ustavni odsek nemško-avstrijske narodne skupščine se
je sestel danes dopoldne. Na dnevnem redu je bilo po-
svetovanje zakonskih načrtov o ljudskem zastopstvu in
o organizaciji državne vlade. Razen tega so razpravljali
o predlogu poslanca Sepla in tovarišev glede skrajšanja
števila državnih uradov in o predlogu poslanca Elbert-
scha in tovarišev o pripravi za socializacijo. Državni
kancelar dr. Renner je razmotril oba načrta v daljšem
govoru. Odsek je sprejel zakon o ljudskem zastopstvu
in pričel specialno debato o organizaciji državne vlade.

— **Popis vrednostnih papirjev v Nemški Avstriji.**
LDU. Dunaj, 13. (ČTU.) Z ozirom na danes razglašeno
izvršilno naredbo državnega urada se morajo naznaniti
nastopna imetja: Posest tuzemskih in inozemskih vred-
nostnih papirjev, ki jih ima shranjene lastnik sam ali pa
v tuzemskih zavodih. V svrhu kontrole se bodo zazna-
movali. Aktivni in pasivni prebitki iz tekočih računov
ali žirovni računov, vloge in vložne knjižice, računsko
knjižice, vložni listi in podobno, posest tu- in inozemskih
zlatih in srebrnih novcev, bančni in državni bankovci,
zasilni denar in nakaznice ter v svrhu žigosanja pred-
ni bankovci, od 1. januarja 1914 v tuzemstvu se naha-
lajoče inozemske delnice, kakor tudi premoženje v ino-
zemstvu, naložno v omenjenih delnicah, nadalje menice,
ček in nakazila za inozemstvo. Vsi v tuzemstvu naha-
lajoči se safeji, ki so določeni za shrambo vrednostnih
papirjev, se morajo naznaniti tekom 48 ur pri davčni
oblasti prve instance.

— **Nemčija odklanja mirovne pogoje, nasprotuje
Wilsonovim načelom.** LDU. Berlin, 13. marca. (ČTU.) V
političnih krogih prevladuje vedno bolj mnenje, da je
vlada odločena, da nikakor ne sprejme mirovnih pogo-
jev, ki bi nasprotovali znanim Wilsonovim načelom.
Vlada se ne bo uklonila, tudi če bi ententa grozila z za-
sedbo. — Na Angleškem vedno bolj zahtevajo vrnitev
otoka Helgolanda.

— **Socializacijski zakon v nemški narodni skup-
ščini** sprejet. LDU. Weimar, 13. (DunKU.) Po odklonitvi
vseh izpreminjevalnih predlogov so bili sprejeti po-
kratki debati posamezni paragrafi zakona. Istotako je
bil sprejet sklep komisije o delavskih svetih. Nato so
sprejeli zakon tudi v tretjem branju proti glasovom ne-
odvisnih in večine desnice. Socializacijski zakon je bil
v tretjem branju sprejet proti glasovom desnice.

— **Nemške komisije prispele v Bruselj.** LDU. Berlin,
13. marca. (DunKU.) Wolffov urad poroča: Tri nemške
komisije za živila, za plovstvo in za finančno pogodbo
so snoči ob osmih dospele v Bruselj. Člane komisij je
čakalo na kolodvoru več belgijskih vojaških avtomobilov
brez vojaškega spremstva. Ob prihodu Nemcev je bilo
navzočega mnogo občinstva, ki je bilo popolnoma mirno.
Vsi člani komisije stanujejo v hotelu »Astoria«. Dovo-
ljeno jim je, šifrirano in nešifrirano brzojavljati in tele-
fonirati. Še ponoči od enajstih do ene so bila interna po-
svetovanja vseh članov komisij pod predsedstvom dr-
žavnega podtajnika von Brauna.

— **Politika mirovne konference.** LDU. Budimpešta,
13. marca. (ČTU.) Brezžično se poroča iz New Yorka:
Mirovna konferenca nadaljuje svojo politiko, ki se lahko
imenuje razkosanje Nemčije. Glasom verodostojnega
poročila je izjavila komisija deseterice, da pripadajo
Odansko in Visliška kotlina končnoveljavno k Poljski.
Vsi znaki kažejo, da se ima smatrati ta sklep kot ne-
ovrgljiv.

— **Konferenca nevtralecev v Parizu.** LDU. Pariz, 13. marca. (DunkU.) Reuterjev urad poroča: Vsi nevtralni narodi Evrope, Azije in Amerike so dobili povabilo, naj določijo svoje zastopnike za privatno neoficielno konferenco, ki bo 20. t. m. v Parizu. Na tej konferenci naj zastopniki nevtralnih narodov obrazložijo svoje mnenje o zvezi narodov. Povabila je razposlala mirovna konferenca.

— **Zelja Clemenceaua.** LDU. Ženeva, 13. (ČTU.) Povodom sprejema odposlanstva seinskega departementa je Clemenceau izjavil, da bo za to skrbel, da se takoj izvrše nove volitve v zbornico. On sam čaka le še na likvidacijo vojne, nakar namerava izstopiti iz političnega življenja. Zeli samo še, da porabi konec svojega življenja za sestavo dela, katerega najbrže ne bo bral nihče, katerega izvršitev bi ga pa vsekakor zelo veselila.

— **Wilsonov prihod v Evropo.** — Štirje možaki bodo odločevali o usodi sveta! LDU. Pariz, 13. (Brezžično.) Po najnovejših poročilih pride ladja »George Washington« v četrtek poroči v Brest. Ako dospje Wilson že v petek v Pariz, tedaj se bo najbrže seja desetorice nadomestila s sestankom štirih vladnih šefov, Clemenceauja, Lloyd Georgea, Orlanda in Wilsona. Sestanek se bo vršil v hotelu Erillon.

Ljubljanski občinski svet.

Seja v četrtek, dne 13. marca.

Župan dr. Tavčar odpravi sejo, konstatira sklepčnost in imenuje overovateljem zapisnika občinska svetnika Skulja in sodr. Kocmurja. Občinski svetnik Lilleg poroča o županovem dopisu glede povišanja draginskih doklad vsem mestnim uslužbencem za dobo petih mesecev, t. j. od 1. marca t. l. dalje. Draginske doklade bi bile naslednje: Za aktivno osebje se zviša mesečna draginska doklada uradništvu VI. in VII. čin. razreda za 60%, VIII. in IX. čin. razreda za 80%, X. in XI. čin. razreda za 100%. Enako se zviša dosedanja mesečna draginska doklada za 100% vsem praktikantom, pomožnemu uradništvu, nižjemu tehničnemu osebju in slugam, če so uvrščeni v plačilne razrede. Draginska doklada k pokojnikom, vdovnicam, vzgojnicam in miloščinam se poviša za 100%. Uslužbencem brez pravice do napredovanja, katerih draginska doklada doslej ni smela presegati njihove letne plače, se poviša draginska doklada za 50%, enako dobi 30% povišanje drag. doklade ono osebje, ki ni uvrščeno v nikak plačilni razred. Osebuju užitijskega zakupa (razen dvema uradnikoma) se zviša drag. doklada za 100%. Povišanje velja od 1. marca do konca julija t. l. To povišanje drag. doklad bo povzročilo občini 193.754 K 95 vin. več stroškov. V slučaju, da državni uslužbenci dobe ugodnejše drag. doklade, se naroči županu, da stavi nove predloge. Župana se pooblasti, da poviša mestnim delavcem mezde od slučaja do slučaja. — Pokritje za te izdatke, se vzame iz kredita 1 milijon kron, ki ga je vlada dovolila v aprovizacijskem namenu. Župan se nadalje pooblasti, da preskrbi službeno obleko onim uslužbencem, ki imajo pravico do tega. — Vsi ti predlogi so bili brez debate soglasno sprejeti.

Sprejet je bil predlog, da se za ceno 150.000 K kupijo od kneza Auersperga travniki v Rakovi jelsi ter stavbišča nekdanjega Knežjega dvorca.

Sprejme se soglasno županov predlog za najetje 2 milijonov kron posojila za nakup aprovizacijskih potrebščin.

Tajna seja. Župan prečita dopis uradništva denarnih zavodov v Ljubljani, vsebujoč resolucijo, ki jo prinašamo na drugem mestu. Po kratki debati je bil sprejet predlog, da se smatrajo uradniki in uradnice Mestne hranilnice ljubljanske kot uslužbenci mestne občine. Dovolilo se jim zvišanje doklad v isti izmeri kot so se dovolilo drugim mestnim uslužbencem. Ta predlog se je izročil finančnemu odseku.

Seja v petek, dne 14. marca.

Snoči ob 6. zvečer se je vršila izredna seja občinskega sveta, na kateri se je po poročilu fin. odseka sklenilo, da se sedanje draginske doklade uradništva in uslužbenstva Mestne hranilnice zvišajo po tistem ključu kakor za mestne uradnike in uslužbence. Potrošek bo znašal na leto 76.000 K. Všeje se uradnikom in uslužbencem štirinapol letna vojna doba dvojno ter upošteva pri napredovanju.

Dalje se je sprejel predlog, da se župana naproša, da izdela načrt ter stavi na prihodnji seja predlog, da se uradništvo in uslužbenstvo Mestne hranilnice uvrsti v mestnim nastavljenem.

Končno se je sprejela resolucija, ki zahteva, da se mestne uslužbence in uradnike zavaruje v zmislu zavarovalnega zakona za bolezen. Zavarovalnino plačuje mestna občina.

Gibanje uradništva denarnih zavodov.

Uradništvo denarnih zavodov v Ljubljani je na sestanku v hotelu »Union« sprejelo naslednjo resolucijo:

Uradništvo denarnih zavodov v Ljubljani jemlje na svojem sestanku dne 13. marca t. l. v dvorani »Union« v vednost, da so uprave Ljubljanske kreditne banke, Jadranske banke, Ilirske banke, Kmetijske posojilnice in Zadruga zveze na sestanku z odposlanci uradniške organizacije in zastopniki deželne vlade dne 12. t. m. se izjavile po svojih odposlancih, da pristanejo na zahteve uradništva, izražene v resoluciji I. z dne 9. februarja t. l. in sicer prvi štirje zavodi v vsem obsegu, Zadruga zveza pa z malo izjemo. Uradništvo konstatira, da ljubljanski zavodi Mestna hranilnica, Kranjska hranilnica, Hranilnica kmečkih občin, Ljudska posojilnica, Vzajemno podporno društvo, Zadruga centrala, Zveza Slovenskih zadrug, Splošno kreditno društvo in Obrtno pom. društvo danes do 8. ure zjutraj se niso odgovorili. Uradništvo se soglasno pridružuje zahtevi svojih odposlancev, podani na včerajšnjem sestanku z odposlanci uprav denarnih zavodov, pri poverjenstvu za socialno skrb, da uprave onih denarnih zavodov, ki so pogoje uradništva že sprejele, skupno vplivajo na uprave vseh onih zavodov, ki tega do danes še niso storile, da istotako po največji možnosti ugodno zahtevam uradništva v smislu resolucije I. V ta namen se stavka preloži in se stavi tem zavodom končni rok za odgovor do sobote, dne 15. marca 6. ure zvečer. Glede Mestne hranilnice ljubljanske celokupno uradništvo odločno vztraja pri zahtevi, da uprava tudi tega kot prvega in najmočnejšega zavoda svoje vrste v Jugoslaviji pristane brez izjeme na vse v resoluciji I. navedene zahteve in povdarja, da bude uradništvo Mestne hranilnice še vedno slabše plačano nego uradništvo drugih zavodov. Pozivlja občinski svet ljubljanski kot vrhovno upravno oblast Mestne hranilnice ljubljanske, da potom nujnega predloga pristane na točko 10. resolucije I. ter dá upravi Mestne hranilnice ljubljanske polno moč, da more izreči uradniški organizaciji obvezno izjavo.

Glede Kranjske hranilnice se prosi deželna vlada, da dopusti izvršitev sklepa, s katerim je uprava Kranjske hranilnice priznala svojemu uradništvu zboljšanje prejemkov v smislu resolucije I. Prosi se Zvezo jugoslovanskih hranilnic, da porabi ves vpliv pri svojih članicah, da ustrezajo brez izjeme vse po svoji največji možnosti zahtevam uradništva. O nadaljnjem postopanju bude uradništvo ukrepalo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne v verandi hotela »Uniona«.

Potovalni predpisi.

1. V notranjem prometu kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev potne listine niso predpisane. Z ozirom na sedanje vojne razmere je pa vendar potrebno, da vsak potnik nosi s seboj kakršnibodi izkaznico, s katero se zamore legitimirati ter jo na zahtevo pokazati policijskim organom; sicer tvega, da se mu zabrani nadaljevati potovanje, ko ni v stanu zadostno dokazati svojo identiteto.

2. Dohod v državo iz inozemstva in odhod ali prihod v inozemstvo je dovoljen samo s pravoveljavnimi potnimi listi in na mestih, ki jih napram neprijateljskim državam določi vrhovno vojno zapovedništvo.

Potovanje v neprijateljske države se prepoveduje. Izjemoma dovoljuje minister za notranje zadeve samo službena potovanja, zasebna pa le v povsem izjemnih primerih od okrajne politične oziroma policijske oblasti potrjene hitre in neodložljive potrebe. Državljeni neprijateljskih držav zamorejo potovati v kraljestvo samo z dovoljenjem ministra za notranje zadeve.

Iz razumljivih razlogov in z ozirom na omejeni in otežkočeni promet omejuje se tudi potovanje v zavezne in nevtralne države. Razum službenih oseb morejo tje kaj potovati tudi druge osebe v važnih trgovskih ali privatnih poslih, to pa le, ako niso zavezane vojaški službi in ako to dovolji minister za notranje zadeve.

Potne liste v inozemstvo izdajajo okrožna načelstva odnosno uprava mesta Belgrada in županije, a kjer teh ni, okrajne upravne oblasti, oziroma za izdavanje potnih listov pristojne policijske oblasti, toda vedno šele tedaj, ako je to dovolil minister za notranje zadeve. Z ministrovim dovoljenjem izdane potne liste, ki morajo imeti v vsakem primeru sliko potnika, vidirajo na to lastno in zavezniško vojno poveljstvo, kakor tudi zastopniki onih držav, v katere se želi potovati. Ako v kraju, kjer se izda potni list, teh oblasti ni, pošilja naj se potni list s fotografijo in s posebnim poročilom ministrstvu za notranje zadeve, da ono preskrbi vidiranje. Vidirani potni list se v najkrajšem času vrne lastniku preko njegove pristojne upravne oblasti, da mu ni treba hoditi ponj.

Dopisi.

Laze, V nedeljo, dne 9. t. m. se je vršil pri nas javen ljudski shed. Predsedoval je sodrug Mikec, poročal sodrug Perdan iz Ljubljane. V enournem govoru je jasno orisal politični položaj ter priporočal delavcem, naj čitajo in naroče naš dnevnik »Napreje«, ki je edini list, zastopajoč interese zatiranih. Navzoči so govorniku bur-

no pritrjevali. Za njim je govoril sodrug Mikec o politični in železničarski organizaciji. Bil je izvoljen tudi odbor politične organizacije, h kateri se je takoj priglasilo lepo število članov. Na koncu shoda je sodrug Perdan še enkrat pozval vse navzoče na neumorno delo za prostost in svobodo proletarijata. Ob burnem ploskanju je predsednik ob 7. uri zvečer zaključil lepo uspeši shod.

Tržič. Iz našega farovža vedno čujemo, da smo teroristi, če vabimo delavstvo k zavednosti. Pribili smo že in moramo danes zopet pribiti, da se hočejo gospodje klerikali edinole v znamenju terorizma na površju obdržati! Dokaz za to je, da se podpore večini naših somišljenikov odklonijo. Toraj brezposelnemu nič podpore, potem bo pa trobil v naš rog! Prav tako! Vas bodo ljudje vsaj do kosti spoznali! Le vpijte, da smo socialisti brezverci in ničvredni ljudje, nam boste vsaj naše delo olajšali! Povemo pa enkrat za vselej, da je bolj pametno v hiši božji razlagati vero in ne umazane politike zoper socialiste. Za danes toliko, v drugič pa več.

Boštanj. V nedeljo, dne 9. marca se je vršil tukaj precej dobro obiskan shod. Predsedoval mu je sodrug Mesojedec Franc, ki je dal sodrugu Pičinu besedo. Ta je v svojem govoru pojasnil sedanji položaj. Po končanem govoru so si kmetje izvolili 5 občinskih zastopnikov socialno-demokratske stranke, katere naj stranka predlaga narodni vladi, da bode imelo tudi kmečko delavstvo v občini svoje zastopnike, ki jih do sedaj še ni imelo. Predlagani so bili sledeči: Mesojedec Franc (Smarčeno), Orehovec Ivan (Boštanj), Stopar Alojzij (Boštanj), Rižnar Anton (Starodobje), Mesojedec Anton (Kumpola). Po volitvi je sodrug Pičin med navdušenim odobravanjem pojasnil potrebo izobrazbe tudi za ženske, ki do danes še ni bila nikjer zastopana in vpoštevana. Rekel je, da ona je prva, ki daje otroku izobrazbo. Dolžnost vsake matere je, da že sedaj poskrbi v mladosti za izobrazbo svoje dece. Po končanem govoru je takoj pristopilo 70 članic k delavskemu izobraževalnemu društvu »Svoboda«. Te so obljubile, da pojdejo takoj na delo in agitacijo za naše ideje. Toraj sodružice, le naprej do zmage! Po končanem shodu je šel sodrug Pičin k g. načelniku Muserju, ter mu naznanil, da so občani in okolice že za dveh shodih zahtevali, naj bi se shodi in predavanja vršila v šoli, ker v gostilnah je povsod premalo prostora. Vprašal je, ako dovoli, da priredi naša stranka shod v šoli. Odgovoril mu je negativno. Sodrugi Pičin mu je rekel, da stranka ne more čakati počitnic in da se bo pritožila. Kar potolažite se, gospod Muser!

Loka pri Zidanem mostu. Dne 26. januarja je imela liberalna stranka shod, katerega je vodil gosp. Punčuh, uradnik južne železnice. Na tem shodu sem bil izvoljen tudi jaz kot namestnik v odbor. Da ne bodo sodrugi mislili, da sem se jaz dal voliti v ta odbor, danes javno povem, da so me izvolili brez moje vednosti. Lepo se jim zahvalim za njihovo prijaznost. Na mojo osebo v tem odboru ne smejo nič računati, ker nisem bil nikdar član njihove organizacije, toliko manj pa še njihovega mišljenja. Gospodje naj le sami capljajo, koder hočejo. — Alojzij Krohne, kurilniški delavec.

Celje. Gospod Špindler se v »Novi Dobi« od sobote, dne 8. marca zopet zaletava v našega sodruga Marná ter vpije, da se beseda narodnjaki že preveč premljeva. Vprašamo ga, kako naj jih vendar imenujemo, če jih že naša beseda boli? So pač zelo občutljivi. Gospod urednik pravi, da naš sodrug Marná nima normalnih možgan. Seveda, če je povedal, da je njegov sin trgal letake raz zid. Pravi tudi, da je njegov sin še »fantek«. Ker pa obiskuje že šesti gimnazijski razred, bi mu gotovo ne bilo prav, če bi mu rekli »fantek«.

Iz Celja. Če beremo »Novo Dobo« od sobote, dne 8. marca, vidimo, kako se zamorec pere ter vpije: »Držite tatule! Zakaj ne odgovori stvarno na to, kar smo navedli v »Napreju«. Izgovarja se, da imamo mi še druge tiskarne na razpolago, kamor bi dali tiskati naše potrebne tiskovine in ne samo Celejo. Mi smo bili najprvo v Zvezni tiskarni naročniki; kadar niso imeli tam dela, so prav radi prevzemali naše naročbe, dasiravno je bilo v tej tiskarni tudi precej blata nakupčenega zoper socialno demokracijo. Ko so nam pa hoteli potegniti kožo raz hrbet, smo se obrnili od njih, sedaj pa vpijejo kakor bi bili obsedeni. Boli jih, ker jim nočemo hlapčevati. Prepovemo gospodu uredniku enkrat za vselej nam zapovedovati, kam naj dajemo v tisk naša vabila in drugo. Če pogledamo nazaj v minule čase, so gospodje Slovenci prav radi zahajali v naše vrste ter se celo volili z nami, ker smo bili na stališču mednarodnosti, kakor smo še danes, ter zahtevali za vsak narod svoje pravice. Ko so pa splezali gospodje na vladnega konja ter sede zelo ponosno na njem, smo jim pa mi delavska para ničvredna druhal. Gospod urednik »Novo Dobe«, nikar ne mislite, da imate že vso komando v rokah, da bi nam narekovali, kako se bomo mi ravnali in s kom bomo občevali. Povemo vam tudi, da je veliko bolj pereče socialno vprašanje kakor narodno, ker to je že vendar rešeno. Ni pa potreba ubijati s kolom, kar ne trobi v vaš narodni rog. Predbacivajte tudi, da nam je dal gospod Stieger 100 K.

Res jih je dal, zanje ni zahteval nobene koncesije, ker jim je dal društvu in ne osebam. Poglejte pa, koliko je dal vam gospod Majdič, seveda zato, da more še bolj odirati »narodne« delavce, ki morajo stradati kljub temu, da so pri »Narodni socialni zvezi«. Dobro vemo, da gospod Stieger boljše plača svoje uslužbence, kakor pa slovenski vojni dobičkar. Pa teh gospodje pri »Novi Dobri« ne vidite. Poglejte raje gospode iz narodne stranke, ki so bili in so zoper osemurni delavnik ter zoper nedeljski počitek v trgovinah. Eden izmed njih ni vedel drugega, pa je zapovedal, da morajo njegovi uslužbenci v nedeljo brisati prah v trgovini, samo da niso bili prosti. Kaj takega pri Stiegerju ne pride naprej. Če pa hočete, pridemo še z drugimi dokazili na dan, ki vam gotovo ne bodo po volji.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. (Klerikalna brezvestnost.) Na mojem potovanju dospel sem po naključju tudi v prijazno vasico Črešnjevec. Mislim sem si, ko sem videl prijazne obraze vaščanov, da živi ljudstvo v resnici prav mirno v demokratični Jugoslaviji. Ali motil sem se. Izvedel sem sledeče: Po celi vasi kraljuje klerikalni duh, na čelu jim, kakor po navadi, g. župnik, kaplan, župan in nekaj učiteljstva, katerim je vsakdo, ki ne trobi v njihov črni rog in ne liže pet, trn v oči. Tako na primer je to učiteljstvo vse navdušeno za grizenje in opravljanje enega izmed najboljših učiteljskih moči. Ta je prisiljen zapustiti prijazni kraj. Boljše bi bilo, da bi se malo bolj brigali za pouk in vzgojo mladine, kakor da se vmešavajo v stvari, ki jih nič ne brigajo. Tako na primer je priredilo 16. februarja to zanimivo društvo gledališko igro v šolskih prostorih. Ker se igralci niso popolnoma strinjali s predlogom gospoda kaplana, ga je to tako razjarilo, da se ga je lotil močni živčni napad, tako da je imel pri deseti maši, ko jo je bral, posebno smolo. Ko je snel zlato skledico s keliha, glej čudo, je zletela skledica nad njegovo glavo kakih pet metrov po zraku in zletela nekemu dekletu v ramo. Ljudstvo se je močno razburilo. Ne vem, ali je bil samo slučaj, ali pa je videl ta gospodek mogoče kakega nemčurja ali celo socialnega demokrata! Svetovali bi gospodu župniku, da čim prej odslovi tega pritepenega koritarja, ker drugače bi bili prisiljeni svetovati faranom, če se ne bodo že prej sami spametovali, da vzamejo žičnato metlo in dobro iztrebijo vse smeti iz fare!

Dnevne vesti.

— **Poverjenik za socialno skrb** (Dvorec, II. nadstropje, soba št. 124) sprejema stranke le ob torkih, četrtek in sobotah od 10. do 12. ure dopoldne.

— **Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo** je z odlokom od dne 10. marca 1919, št. 1286 dalo na podlagi § 1. naredbe z dne 30. decembra 1918, št. XXXI. Ur. l. pod nadzorstvo vse premoženje, podjetja in zemljišča Jožefa Orniga iz Ptuja ter imenovalo v svrhu izvršitve te odredbe za nadzornika g. dr. Ivana Fermevca. Zoper to odredbo ni nobene pritožbe.

— **Uradni list deželne vlade za Slovenijo** priobčuje naredbo poverjenika za pravosodje o notarski tarifi. Opozarjamo na to vse one, ki imajo opraviti pri notarjih, da se lahko že vnaprej iz te naredbe informirajo o stroških, ki bi nastali vsled notarskega posredovanja ali drugega opravila. — Izpremenila se je tudi odvetniška tarifa in se pri tem zvišale nekatere pristojbine.

— **Za begunce.** Sprejme se takoj 15 dobro izurjenih zidarjev, 10 pridnih zidarskih pomočnikov, 25 dninarjev za pomoč zidarjem in 2 tesarja. Delalo se bode na Spodnjem Stajerskem. Plača od vsake ure je sledeča: zidarji 1 K 60 vin. do 1 K 80 vin., učenci 1 K 20 vin., dninarji 1 K do 1 K 20 vin. in tesarji 1 K 80 vin. Za stanovanje in aprovizacijo je vse preskrbljeno. Delavci naj prinesejo s seboj odejo in posodo za hrano; zidarji pa potrebno zidarsko orodje, če je imajo. Zglasiti se je najpozneje do 17. t. m. pri »Posredovalnem uradu za begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta št. 38, I. nadstr., kjer dobe natančnejša pojasnila.

— **Okrajna bolnišnica blagajna na Vrhniki** se je preuredila v poslovalnico okrajne bolniške blagajne v Ljubljani, katere okoliš se poslej razteza na mesto Ljubljana, okrajni sodišči Ljubljana in Vrhnika ter vse nezasedeno ozemlje okrajnih glavarstev v Logatcu in Postojni.

— **Vsi, ki imate svojce v laškem ujetništvu, zlasti ženski člani rodbin!** Vabimo vas, da se polnoštevilno zanesljivo udeležite sestanka v soboto ob pol 8. uri zvečer v posebni sobi gostilne pri Mikužu v Kolodvorski ulici (blizu Šempeterske ceste). Gre za to, da predložimo svoje zahteve glede naših trpečih ujetnikov in internirancev na pristojno mesto in zastopnikom antante. Pridite zanesljivo vsi in zberite podatke tudi od onih, ki ne morejo priti. Svoji izven Ljubljane pa pošljite takšne podatke tako pisarni za zasedeno ozemlje.

— **Važno za one, ki potujejo v Nemško Avstrijo.** Splošno je že premalo znano, kake zahteve stavlja Nemci za potovanje v Nemško Avstrijo. Da se potniki izognejo neprijetnostim, se opozarjajo na sledeče predpise, ki jih Nemci uporabljajo od 20. februarja t. l. dalje: Za potovanje v ozemlje Nemške Avstrije ali preko nje ga je treba preskrbeti pri zastopstvu nemško-avstrij-

skega državnega urada za zunanje zadeve (Vertretung des deutschösterreichischen Staatsamtes für Ausseres) v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 6, potrdilo (vizum) po naših predpisih pravilno izdane potne listine. Za to potrdilo zahtevajo 20 K. Potnike, ki se ne morejo izkazati s tako vidiranimi potnimi listinami, Nemci na obmejnih postajah ustavljajo in pošiljajo nazaj.

— **Jesenice.** Občni zbor delavskega pevskega društva »Sava« se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. v društvenih prostorih.

— **Za vojaške vpokojece, vdove in sirote ter invalidno moštvo.** Vojaškim vpokojencem (gažistom) ne bodo več nakazovale pokojnin dunajske likvidature, ampak je to prevzela likvidatura vojaške intendance za Slovenijo v Ljubljani, kjer dobivajo vsi od bivše avstro-ogrske armade končno veljavno vpokojeni gažisti svoje pokojnine, kakor hitro izide tozadevna naredba. Tedaj se je treba zgledati pri vojaški intendanci v Ljubljani »na Friškovec«, za belgijsko vojašnico, prva baraka na desno. Prinesejo naj vse dokumente s seboj. — **Vdovam in sirotam po vojaških osebah** se bodo tudi nadalje izplačevale vse pokojnine in preskrbovalnine, če so pristojne v slovenske kraje, so imele te že nakazane od avstro-ogrske vojaške uprave in so iste že uživale. Plačali se bodo tudi morebitni obroki za prejšnje mesece. Interesenti naj se zglase pisмено ali osebno pri vojaški intendanci za Slovenijo »na Friškovec« za belgijsko vojašnico, prva baraka na desno in naj predlože dokumente. One vdove in sirote, ki še niso prejemale preskrbovalnine, naj se zglase pri občinskem ali župnem uradu, na zvedo, kako je treba postopati, da jim bo ta nakazana. — **Patentni invalidi** (ne oni iz zadnje svetovne vojne) naj naznanijo, kdaj niso dobili več pokojnine z Dunaja ter naj predlože dokumente na istem mestu, kot vdove in sirote ter ostali. — **Invalidi iz zadnje vojne** dobe odmerjeno pokojnino pri nadpreglednih komisijah, h katerim bodo pozvani; oni pa, ki so že dobivali pokojnine z Dunaja, naj se zglase z dokumenti tam kot zgoraj, kjer dobe izplačane vsote eventualno tudi za nazaj. — **Uradne ure** so od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Vsote se bodo izplačevale po poštni hranilnici.

— **Gostilničarji ne smejo oddajati vojakom sobe.** Policijsko ravnateljstvo v Ljubljani je prepovedalo gostilničarjem in hotelirjem v okoliših policijskega ravnateljstva, da bi oddajali sobe vojakom, ki nimajo za to posebne dovoljitve od vojaške oblasti. Prestopki se bodo strogo kaznovali.

— **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 2. do 8. marca 1919: Število novorojencev 20, umrlih 30. Od umrlih je domačinov 17, tujcev 13. Umrli so: za tifuzom (legarjem) 1, jetiko 4, (med njimi 2 tujca), za različnimi boleznimi 25. Oboleli so: za škrlatno 2 domačina, vsled pegavice 1 domačin, 1 tujec in 5 vojakov, za vratico (difterijo) 2 domačina, za malarijo 5 tujcev in 2 vojaka.

— **Poziv v Ljubljani stanujočim obrtnikom!** »Slov. obrtno društvo v Ljubljani« je sklenilo v svoji seji, da priredi vsako sredo zvečer prijateljski sestanek obrtnikov, na katerem se bodo razmotrivala vsakdanja pereča vprašanja obrtnikov in njih organizacije. Prvi sestanek se bo vršil v sredo, dne 19. t. m. zvečer ob 7. uri v hotelu »Union«, posebna soba poleg točilnice.

— **Naredba o zasegi stanovanj** se je razširila na občini Dol pri Hrastniku in Trbovlje; glede določb o dvojni stanovanjih tvorita ti dve občini enoten stanovalni okoliš, v katerem se za skupni organ določa občinski urad v Trbovljah.

— **Gledališki svet.** Člani gledališkega sveta naj se zanesljivo udeležijo seje, ki bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob desetih dopoldne v pisarni »Slovenske Matice«.

— **Liberalci (JDS)** prično izdajati v Belgradu svoje lastno glasilo.

— **Uspehi svobodno trgovine.** Hrvatski listi prinašajo vest, da je vsled svobodne trgovine poskočila cena masti v Sremsu na 35 kron za kilogram. — Pri nas je v tem pogledu še slabše.

— **Laška nasilstva.** V nedeljo, dne 9. t. m. so plesali civilisti in vojaki v Svetičevih gostilni v Spodnji Idriji. Med drugimi plesi so plesali tudi običajni »povšteranci«. Na koncu je dobi neki Ardit »metlo« in to ga je tako jezilo, da je potegnil bajonet in zadal gospodinj in njeni hčeri več sunkov med rebra, tako da bodeta težko okrevati od zadobljenih ran. — Pri gostilničarju Juriju Gnezdju v Zgornji Kanomlji je bila družina zbrana zvečer v sobi. Naenkrat je pridrla v hišo večja družba vojakov, ki je pričela celo družino obdelavati z noži, palicami in sekirami. Gospodinj so na mestu ubili, gospodarja in hlapca pa tako zdelali, da bosta težko okrevala, ostali pa so dobili lažje rane. Ko so prihajali ljudje vsled vpitja na pomoč, so napadalcu zbežali in še do danes jih niso ujeli. — V hiši po domače pri »Zavčenu« v Zali pri Doleh je neki vojak bil zaljubljen v hišno dekle. Ker ga ta ni marala, je bil vsled tega tako razkačen, da jo je na mestu ustrelil.

— **Ker so peli jugoslovanske pesmi...** Pri vojnem sodišču v Zadru je bila 4. t. m. razprava proti Matji Luki,

Marku Kučelinu in Anti Grazanovi radi partizanskih pesmi. Obsojeni so bili na 8 mesecev. — Kako bi jih šele zaprli, če bi peli pesni o svobodi... — Italijani so res sitelji!

Somišljeniki!

V petek, 4. aprila t. l. izhajati političen tednik slovensko ljudstvo

„Ljudski glas“

ki bo namenjen predvsem slovenskemu kmetskim letarjatu, med katerega štejemo v prvi vrsti pravne posle, dninarje, bajtarje in male kmetje, naprej neobhodno potrebujejo lastnega glasila, ki bo namenjeno teptane pravice in koristi.

Naša dolžnost je, da razširimo ta list v dihi med slovensko ljudstvo, zato vas pozivamo, da v prednaročbo in agitacijo za list, ki bo 10 K, polletno 5 K, četrtletno pa 2 K 50 vin.

V vsaki občini naj ima list svojega zaupnika, ki bo nabiral naročnike in širil list. Sino zato somišljenike, ki bi bili pripravili zastopništvo, da se nam prijavijo, isto tudi niki. Vse dopise je pošiljati na naslov:

„Ljudski glas“, Ljubljana (Uprava) Franciškanska ulica št. 6.

Shodi.

V Šiški se vrši v soboto, dne 15. marca zvečer v gostilniških prostorih Petra Favala Poroča sodrug dr. Korun.

Odbor kraj. soc. dem. stranke v Škottju odbe vse člane k seji, ki se bo vršila v soboto, t. m. v gostilni »Novi svet«. — Odbor.

V Mostah se vrši v nedeljo, dne 16. marca dopoldne v gostilni »pod Lipo« javen shod drug A. Štebi.

Sevnica. V nedeljo, dne 16. t. m. javni ob 8. uri dopoldne v gostilni gospe Ane Stančič ob 8. uri dopoldne v gostilni gospe Ane Stančič.

V Rogatcu v nedeljo, dne 16. marca ob 8. uri dopoldne v gostilni Belle. Poroča sodrug dr. Korun.

V Rogatški Slatini v nedeljo, dne 16. t. m. dopoldne v restavraciji Ogrizek. Poroča lešnik.

V Rajhenburgu se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. pol 9. uri dopoldne prijateljski sestanek politično organiziranih v gostilniških prostorih Vranetiču.

V pondeljek, dne 17. marca točno ob 8. uri zvečer redna tedenska seja krajevne politične organizacije za Ljubljano in okolico v društvenih prostorih rova hiša, I. nadstropje. Ker se bo na seji o dnevnem redu krajevne strankine konferenci pozivljajo vsi odborniki ter zaupniki vseh podružnic, da se seje zanesljivo udeležijo.

Sodrug in sodružice Ljubljane in okolice dne 19. marca (praznik) točno ob 9. uri dopoldne vršila v bivši Mahrovi hiši, I. nadstropje (lokal).

krajevna strankina konferenca

s sledečim dnevnim redom: 1. Majsko slavo 2. Raznoterosti. — Na konferenco so vabljene politične organizacije, izobraževalnega društva in strokovnih organizacij.

Tržič. Vabilo na redno zborovanje organizacije v Tržiču, ki se bo vršilo dne 3. popoldne pri Pelarju. Dnevni red: Poročstva; tajniško poročilo; blagajniško poročilo bora in slučajnosti. Na obilno udeležbo vabilo.

Krajevna politična organizacija za Ljubljano Mahrovi hiši, I. nadstropje, desno, svojo pisarno vsak dan od 6. do 7. ure zvečer.

Prvi majnik.

Vse politične, strokovne in prosvetne organizacije v Tržiču, ki se bo vršilo dne 3. popoldne pri Pelarju. Dnevni red: Poročstva; tajniško poročilo; blagajniško poročilo bora in slučajnosti. Na obilno udeležbo vabilo.

Naznanjamo, da bo letošnja številka našega izšla v prav posebno odlični izdaji, trajala Velikost bo kot pri »socialni reviji« »Demokratek« bo tiskana v dveh barvah. Sodelovanje ljubili naši najboljši pisatelji in umetniki.

Cena majskemu spisu se je radi izredno znižala za papir in druge tiskarske potrebščine na 1 krono za iztis.

Vsak sodrug, vsaka hiša si mora zagotoviti svoj spis. Naročite ga vsi, ki čitate socialistično literaturo.

Vestnik „Svobode“.

Ustanovni občni zbor »Svobode« se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. v Zidanem mostu v hotelu Juvančič ob 2. uri popoldne. Sodruzi, sodružice, udeležite se polnoštevno!

Iščemo pevovodjo za poučevanje delavskih pevskih zborov. Priglasite se lahko osebno ali pismeno v tajništvo »Svobode«, Selenburgova ulica 6, II. nadstropje.

Podružnica »Svobode« v Trzinu priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne v ljudski šoli predavanje »Delo in kapital«.

Zadnje vesti.

Izjava voditelja mariborskih socialnih demokratov.

LDU. Maribor, 14. Graški Nemci so imeli v nekem denarnem zavodu v Gradcu zborovanje, na katerem sta bila izmed mariborskih Nemcev navzoča tudi od tu izgnani Suppanetz, vodja tukajšnjih nemških socialnih demokratov, ter prejšnji železniški revident Riedl. Dočim je Riedl gonil svoje hujskarije, je Suppanetz izjavil, da z ozirom na to, da pride prej ali slej do razdružitve nemške in jugoslovanske socialne demokracije, ne kaže v Mariboru nadaljevati dosedanje uporne politike od strani nemških železničarjev in da je umestno pričakovati izida mirovne konference. Poudarjal je še posebno, da se Nemcem v Mariboru pod sedanja vlado veliko bolje godi, nego onim v Gradcu.

Klub radikalnih poslancev v Belgradu.

LDU. Belgrad, 14. (JDU.) Včeraj se je konstituiral klub radikalnih poslancev. Za predsednika je izvoljen Stojan Protič, za podpredsednika Lomovič in dr. Miladinovič, za tajnika Manojlovič in Padžič.

Adresni odbor narodnega predstavništva.

LDU. Belgrad, 14. (JDU.) V ponedeljek bo izbran adresni odbor, ki naj revidira odgovor narodnega predstavništva na prestolni govor. V ta odbor stopijo zastopniki vseh strank, in sicer dobi demokratski klub tri, radikalni dva, ostali klubi in skupine pa po enega člana. Adresni odbor bo izdelal načrt adrese narodnega predstavništva. V 24 urah bo sklicana nova plenarna seja, na kateri bodo označili klubovi načelniki stališče svojih klubov napram adresnemu načrtu. Ako bo adresni odbor pospešil svoje delo, se bo začela adresna debata v zbornici že v sredo ali četrtek.

Za socializacijo v Nemški Avstriji.

LDU. Dunaj, 14. (DunkU.) Poslanec Dommes je referiral v narodni skupščini o zakonu glede priprave socializacije. Zakon je bil v drugem in tretjem branju z odobravanjem sprejet. Na to je bil voljen glavni odsek.

Državna oblika Nemške Avstrije.

LDU. Dunaj, 14. (ČTU.) »Wiener Zeitung« objavlja zakon o državni obliki: zakon vsebuje dve glavni točki, in sicer: 1. Nemška Avstrija je demokratska republika. Vse javne oblasti imenuje narod. 2. Nemška Avstrija je del nemške države. Zakon je veljaven od 12. marca. V zakonu se protestira proti zasedbi nemško-avstrijskih ozemelj. Vsa ta ozemlja se smatrajo za neodstopen del nemškoavstrijske republike.

Kredit Nemški Avstriji za dobavo živil.

LDU. Dunaj, 14. (ČTU.) Kakor je danes sklenila medzavezniška komisija za živila na Dunaju, dobi Nemška Avstrija od Anglije, Francije in Italije kredit do najvišjega zneska 30 milijonov dolarjev, pri čemer je že všteto plačilo doslej že poslanih živil. Poleg tega je tudi mogoče, uvažati žito iz Argentine. Nemška Avstrija do tudi dobivala mast, meso, riž in kondenzirano mleko.

Podpora Dunaja žrtvam na Češkem.

LDU. Dunaj, 14. (ČTU.) Občinski svet dunajski je danes soglasno dovolil 50.000 K za podporo žrtv na Severnem Češkem.

Iz Nemčije.

LDU. Berlin, 14. (ČTU.) Glasilo neodvisnih socialistov »Freiheit« zahteva, naj se takoj razveljavi preki sod, ker je minister Noske proglasil preki sod zaradi lichtenberških zločinov; danes se je izkazalo, da so ti zločini popolnoma izmišljeni. Gardska strelska divizija je razširjala vesti o teh dogodkih na podlagi iz-

jav, ki so bile dane pod prisego. — Število žrtev zadnjih bojov v Berlinu znaša 1330 ranjenec, ki so jih prepeljali v bolnišnice. V tem številu pa ni všteti 231 mrtvih, ki so med prevozom v bolnišnico umrli. — LDU. Monako, 14. (DunkU.) Bavarski osrednji svet naznanja, da je na potu popolna socializacija Bavarske, zgrajena na dalekosežnih načrtih. Osrednji svet hoče imeti socializiran osrednji gospodarski urad, kateremu se dodele komisariji za stanovanjska, prehranjevalna in socializacijska vprašanja. — LDU. Weimar, 14. (ČTU.) Narodna skupščina je sprejela zakon o socializaciji in premoževni zakon. Scheidemann je energično protestiral zoper francosko propagando v porenskih provincah.

Nemčija dobi živila.

LDU. Ženeva, 14. (ČTU.) Francoski listi poročajo, da bo antanta Nemčiji vsak mesec do 1. septembra dobavljala 300.000 ton žita in 70.000 ton masti.

Preobrat pri antanti.

LDU. Basel, 14. (ČTU.) Kakor poroča »Bureau Europa Express«, se je pojavil pri antanti majhen preobrat mišljenja na korist Nemčije. Najvišji vojni svet je včeraj iznova proučeval mirovne preliminarje. Po poročilih italijanskih listov je odbor desetorice sklenil, pričeti razpravo o francoski in italijanski meji po povratku Wilsona. Prihodnji teden prinese odločitev teh problemov, nakar bodo povabljeni nemški delegati. Razen tega bodo po povratku Wilsona jeli razpravljati o vprašanju azijske Turčije.

Zavezniška delegacija v Bruslju.

LDU. Bruselj, 14. (Brezžično.) Zavezniška delegacija za mirovne pogoje, ki ji načeljuje admiral Wemyss in v kateri so zastopane Francija, Amerika, Anglija in Italija, je s posebnim vlakom dospela v četrtek v Bruselj, kjer sta jo med drugim sprejela vojaški ataše Francis Lyon in general Browne. Z istim vlakom sta prišla tudi polkovnik Hoover in angleški paroplovni nadzornik Maclay. Nemški delegati so tudi že dospeli.

Prihod Wilsona v Pariz.

LDU. Pariz, 14. (Brezžično.) Predsednik Wilson je danes dopoldne s soprogo došel s posebnim vlakom iz Bresta v Pariz, kjer sta ga pozdravila predsednik Poincare in soproga. Na kolodvoru je bila postavljena častna stotinja z zastavo in godbo. Zbrana množica je predsedniku Wilsonu prirejala živahne ovacije.

Delo sovjetske vlade.

LDU. London, 14. (ČTU.) »Times« poročajo preko Helsingforsa iz Moskve: Sovjetska vlada koncentrira vse svoje moči, da doseže pripravljeno komunistično svetovno revolucijo. V to svrhu je že imenovana komisija, ki ima ministerialne pravice.

Obsedno stanje na Irskem.

LDU. Berlin, 14. (ČTU.) »Secolo« objavlja nastopno vest iz Dublina: Proglasitev obsednega stanja je bila razširjena na vse Irsko. V Dublinu so proglasili preki sod, ker so se pojavili novi vstaški poizkusi. Revolucionarni sinfajnovci so zasedli dublinsko пристanišče. Na Irsko so bile odposlane angleške mornariške čete.

Razno.

* Terorizem v Prekmurju. Celjska »Nova doba« pri naša slike raznih dogodkov iz Prekmurja, ki očito kažejo nesramni terorizem Madžarov v postopanju s prekmurjskimi Slovenci. Samo ta slučaj. Žena Franca Hrvata ni na neko vprašanje vojakov vedela odgovoriti madžarski. Vlekli so jo s seboj. Mož je šel za njimi in prosil, naj jo izpuste. Nato so še grše ravnali z njo, tako da je nazadnje mož prosil, naj ženejo njega namesto žene. Nazadnje so bili pripravljeni jo izpustiti pod pogojem, da jo mora mož do krvavega pretepti vprico njih. Mož se je obotavljal, a nazadnje ga je žena sama prosila, naj jo pretepe, ker ji je ljubše vsako pretepanje od njega ko počenje vojakov. Ko je mož ženo pretepel, so jo vojaki med krohoto izpustili.

* Češko šola na Dunaju. Na Dunaju bodo Čehi letošnje jesen ustanovili dve češki meščanski šoli, potem tudi svojo trgovsko in obrtno šolo.

* Ponarejeni vojni denar. »Arbeiterzeitung« poroča: Posestniki 200 kronskih bankovcev so v veliki stiski. Vsakdo se brani sprejeti te bankovce, ker kroži med ljudmi veliko število ponarejenih. V neki banki so zapažili da je bilo med 1000 kosi 600 ponarejenih. Ponaredba

se spozna, ker so pri sušenju ostali na tiskanem papirju, sledovi črnega časnikega tiska. — Pri občinski blagajni na Dunaju so odkrili nove ponarejene bankovce, ki so deloma boljši. Lahko je spoznati ponaredbo na spodnjem tisku. Sestoji deloma iz pik, medtem ko imajo pravi 100 kronski bankovci spodnji tisk iz valovečih črt. Stokronske bankovce dunajske občine naj nihče več ne sprejme.

* Izseljevanje v Evropo. Iz New-Yorka javljajo, da je izseljevanje v Evropo v polnem teku. Največ je Italijanov, Poljakov, Grkov, Španolcev, so pa tudi Srbi, Rumuni, Slovenci in Albanci. Po sklepu miru se bo, kot vse kaže, v prav velikem številu pričelo izseljevanje izselencev nazaj v Evropo.

* Medklic je veljal življenje. »Magyar Ország« poroča iz Ungvarja. Čehi so tu 7. t. m. praznovali rojstni dan Masaryka z velikimi svečnostmi. Pri tem je nekdo napravil medklic. Češki vojaki so padli na časnika Atojzja Posa, katerega so dolžili, da je napravil medklic ter so ga obdelavali tako, da so ga morali odpeljati vsled nezvesti v bolnico, kjer je še istega dne umrl. Ljudstvo je bilo vsled tega zelo razburjeno. 10. februarja ob priliki pogreba časnika, so povzročili delavski svet polurne demonstracije radi tega nasilja čeških vojakov.

* Drago poročilo. »Cri de Paris« javlja, da je pariški dopisnik »Times« povodom napada na ministrskega predsednika Clemenceauja nujno brzojavil svojemu listu o tem dogodku 8600 besed. Od drugih agentov so »Times« prejele o istem dogodku 15.000 besed, brzojavljenih istega dne. Beseda velja nujno brzojavljena 75 centimov. Lahko se izračuna, koliko je veljal napadalec Cottin londonske »Times«.

* Clemenceau ima že pero, da podpiše mirovno pogodbo. Deputacija mladih deklic je izročila Clemenceauju zlat peresnik z zlatim peresom ter mu čestitala k ozdravljenju. Govornica deputacije je izrekla željo, naj bi Clemenceau podpisal s tem peresom mirovno pogodbo, ki naj bi prinesla vsemu svetu trajni mir. — Kdo mu bo pa dal črnilo?

* Mladinsko zavetščje na gradu Schönbrunn. Grad Schönbrunn bodo deloma preosnovali v mladinsko zavetščje. Ker ne bode potreba velike predelave, bo zelo pripraven. Tako bodo imeli Dunajčani krasen mladinski dom, ki bo zelo zračen in svetel. Ubogi Koreček pa prodaja briljante, mesto da bi se mastil v Schönbrunn kot njegovi predniki.

* 40.000 K poneveril. Invalid J. Scharff, pisar v rezervni bolnici v Dunajskem Novem mestu je poneveril 40.000 K in ubežal. 28. februarja je za bolnico dvignil na pošti 40.000 K, katerih pa ni oddal na pristojnem mestu, ampak je z njimi ubežal. Za onega, ki bi ga prijel, je razpisana nagrada 1000 K in 10% od vsote 10.000 K naprej.

* Aretacija bančnega defraudanta. V Inomestu so aretirali blagajnika neke ondotne banke Riecharda Nefnerja, ki je bil preje zaposlen v nekem dunajskem bančnem zavodu. Od nekega drugega zavoda je bilo odposlano banki potom poštne hranilnice 20.000 K. Po pomoti pa je bilo nakazano namesto 20.000 K 200.000 K. Nefner je izrabil priliko, dvignil vseh 200.000 K, od katerih je izročil svojemu zavodu 20.000 K, ostanek 180.000 K si je pa pridržal zase.

* Socialistično udruženje aktivnih častnikov. 28. februarja se je vršilo na Dunaju v častniški kazini zborovanje aktivnih častnikov in vojaških gazistov z namenom, ustanoviti »prosto društvo socialističnih aktivnih častnikov«. Na zborovanju je govorilo več višjih častnikov, ki so povdarjali potrebo organizacije vseh socialističnih aktivnih častnikov. Povabljen je bil tudi na zborovanje zastopnik komiteja, dr. Maks Adler, ki je razlagal težkoče, ki se porajajo vsled meščanskega mišljenja in vzgoje za zapopadenje socializma in ki se pri aktivnih častnikih še povečujejo. Kajti vojaška vzgoja že od mladih let skuša aktivnega častnika popolnoma izolirati od naroda, ki se pa prav pogosto izpremeni vsled razrednega mišljenja in prevzetnosti. (Živahno odobravanje.) Ravno to odobravanje prična, da ta duh ni nobena navadna sprememba v častniškem zboru, in da so viharji dogodki preteklosti povzročili popolni prevrat. Nadalje je razlagal ideje socializma. Svoj govor je končal z besedami: Aktivni častniki, ki so morali biti preje brez volje organi uničevanja, bodo z odpravo militarizma prosti. Sotrudniki bodo pri gradbi nove družbe, in tako se ustanavlja nova armada, v kateri bomo mi vsi zmagali, armada socializma. Udruženje se je izvršilo.

* Igralni lokal. Kakor poročajo dunajski listi, so je posrečilo dunajski policiji odkriti v zadnjem času veliko igralnih lokalov, kjer se je igralo za ogromne vsote. V enem slučaju je udrta policija v stanovanje gospe de Ray, ko so igrali bakaret. Udeleženi je bilo 17 oseb, med njimi štiri ženske. Policija je zaplenila bakaret, igralne karte, blagajno in eno žepno ruleto. V blagajni so našli ob vdoru policije 2750 kron. Tantezi so pa odgovarjali krožeči vsoti 27.000 kron. Pri preiskavi so našli tudi zapisk od Kappa, načelnika kluba, ki je izkazoval, da je vsaki mesec Kapp priigral najmanj 100

tisoč kron. Našli so tudi velike zaloge živil. V nekem drugem stanovanju je odkrila policija družbo, ki je hazzardirala. Družba je sestojala iz 22 moških in 15 ženskih članov, ki so bili le deloma oblečeni. Družba se je naslajala z mirnimi mesnimi jedili, s šampanjcem, likerji in drugimi razkošnostmi. Udeleženci so bili trgovci, uradniki, častniki in drugi »cvet« človeštva. Kakor se vidi, so cveti Nemcev tudi sedaj še razkošni, dasiravno jih misli antanta zelo prikrajšati.

* **Izdatki Amerike za vojno mornarico.** Ameriški mornariški minister Daniels je poročal v senatu, da so znašali izdatki za vojno mornarico nad eno milijardo 591 milijonov dolarjev in da so proračunani izdatki za leto 1920, na 2313 milijonov dolarjev.

Aprovizacija.

Sol. Zavodj ter gostilničarji, mesarji, in peki, ki rabijo sol za izvrševanje obrti, naj se takoj zglase v mestni posvetovalnici radi nakazila soli.

Krompir za V. okraj. Stranke V. okraja dobe krompir v pondeljek, dne 17. t. m. in v torek, dne 18. t. m. pri Mühlsu na Dunajski cesti. Določa se tale red: v

pondeljek popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 150, od 3. do 4. štev. 151 do 300, od 4. do 5. štev. 301 do 450. — V torek dopoldne od 8. do 9. štev. 451 do 600, od 9. do 10. štev. 601 do 750, od 10. do 11. štev. 751 do 900, popoldne od 2. do 3. štev. 901 do 1050, od 3. do 4. štev. 1051 do 1200, od 4. do 5. štev. 1201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 80 vin.

Kislo zelje za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo kislo zelje v pondeljek, dne 17. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 400, od 9. do 10. štev. 401 do 800, od 10. do 11. štev. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg zelja, kilogram stane 1 krono.

Kislo zelje za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo kislo zelje v pondeljek, dne 17. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 700, od 3. do 4. štev. 701 do 1400, od 4. do 5. štev. 1401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg zelja, kilogram stane 1 krono.

Kislo zelje za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo kislo zelje v torek, dne 18. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 500, od 9. do 10. štev. 501 do 1000, od 10. do 11. štev. 1001

do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg zelja, kilogram stane 1 krono.

Kislo zelje za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo kislo zelje v torek, dne 18. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 600, od 3. do 4. štev. 601 do 1200, od 4. do 5. štev. 1201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg zelja, kilogram stane 1 krono.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

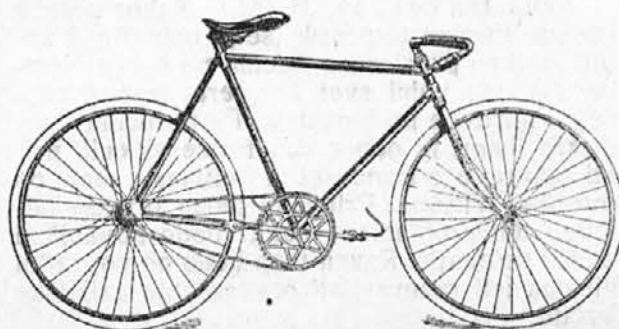
Št. 4086.

Razglas.

V smislu odloka predsedstva deželne vlade v Ljubljani z dne 8. marca 1919, št. 1370, glede proglativne proste trgovine z živili in živalmi se odreja, da ostaneje vse dosedanje najvišje cene nespremenjene v veljavi.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 13. marca 1919.

Došla prvovrstna vozná kolesa
PUCH-RAMBLER-WAFFENRAD-KOSMOS
s prima pnevmatiko. Se priporoča
Ign. Vok, specialna trgovina s
živ. stroji in kolesi,
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.
Ceniki se za enkrat ne razpošiljajo.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.

! Posestvo !

Proda se hiša, 5 minut od postaje, tik ceste. V hiši je električna luč, trafika, dovoljeno je točiti vino, pivo; poleg hiše je svinjski hlev, velika njiva, sadonosnik in vrt. Cena 32.000 K. Ponudbe na Val. Jančič, Sp. Poljčane, Štajersko.

Pisalni stroj se kupi. — Ponudbe pod »stroj« na Anohčno eksp. Al. Matelič, Ljubljana.

Prva jugoslovanska tovarna
kopit in drugih lesnih izdelkov
Loka pri Žusmu, Štajersko,
se priporoča za dobavo kopit in prosi za naročila na gornji naslov.

Čevlji tovarne = Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro- boks- in lak-usnja z usnatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi podplati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Prodajalno čevljev v Celju

v hiši Narodnega Doma

je otvorila

mirenska „Čevljarska zadruga“ t. č. Mozirje.

čevlje iz pravega usnja v vseh vrstah od težkih delavskih

do elegantnih.

Trpežno ročno delo.
Oglejte si osebno !!

Miši, podgane, stenice, žurki!

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušenega radikalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 5.—; tinktura za stenice K 2, posebna močna tinktura K 5.—, uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesom K 2.— in K 4.—; tinktura za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham K 1-50; prašek proti pernini ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3; Pošljite po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

SADJEVEC,
VINO in
KISLO VODO
razpošilja
A. OSET, p. GUŠTANJ.